

Jan Gerrits, Senior Adviseur Veiligheid - TCPM Advies

2009 was een jaar waarin veel zaken niet zo vanzelfsprekend waren. Terugkijkend was het een jaar met de nodige spanning voor veel ondernemers. Orderportefeuilles namen bij veel bedrijven desastreuze af. Er moesten dientengevolge ingrijpende maatregelen genomen worden om te overleven. Veel machinebouwers slankten hun organisaties af, vroegen werktijdverkorting aan en hielden de hand op de knip. Met angst werd er naar de toekomst gekeken. De essentiële vragen waren dan ook: Wanneer bereiken we de bodem van deze recessie? Wat zijn de consequenties voor onze onderneming? Moeten we mensen ontslaan en hoeveel? Kunnen we financieel overleven?

Maar dit is niet de eerste keer dat de mensheid met grote uitdagingen worden geconfronteerd. In het verleden hebben we vaak situaties gehad, die nog bedreigender waren voor de mensheid. Deze situaties zijn allemaal overwonnen. We zien dan ook dat mensen zeer creatief kunnen zijn en worden in crisistijden.

Maar de vraag blijft of er genoeg is geleerd van deze recessie. Een belangrijke wijziging in de benadering van het zakendoen zou moeten inhouden: "Meer oog voor ontwikkelingen op lange termijn in plaats van winst op korte termijn". Dit betekent zeker niet dat een onderneming geen gezonde winst mag maken, maar winst ten koste van lange termijn doelstellingen is funest op termijn. Een volgende crisis kan zich dan mogelijk weer snel aandienen en mogelijk nog dieper zijn dan de crisis van 2009. Een sprekend voorbeeld zijn hierbij de banken, waarbij het najagen van hoge winsten door risicovol gedrag leidde tot grote verliezen. Waartoe dit geleid heeft is aan een ieder bekend.

Machineveiligheid in 2009

Op het gebied van machineveiligheid was 2009 ook een jaar waarin veel ondernemingen zich afvroegen waar het naartoe moest met CE-markering en machineveiligheid. In de recente jaren werden er te Brussel voor machinebouwers veel nieuwe eisen ontwikkeld. Belangrijke geplande wijzigingen waren onder andere de "vernieuwde" machine-

2010 - een jaar van groei en realisme?

richtlijn 2006/42/EG en normen voor besturing van machines, zoals de NEN EN-ISO 13849-1 (PL) en NEN EN-IEC 62061(SIL). Gelukkig hebben veel ondernemingen zich gerealiseerd dat kennis op het gebied van veiligheid een "must" is. In 2009 is er relatief veel vraag geweest naar opleidingen, mede geïnitieerd door de opleidingsverplichting in het kader van de werktijdverkorting. De vernieuwde machinerichtlijn wordt door veel machinefabrikanten gezien als een nieuwe start voor CE-markering. In de praktijk blijkt dat ondernemingen in de beginjaren van de machinerichtlijn (1993-1996) veel aandacht hebben besteed aan de opzet en systematiek voor CE-markering, maar deze activiteiten vielen daarna stil. De Machinerichtlijn 2006/42/EG wordt gezien als een nieuw startpunt. Op het gebied van machinebesturingen is het beeld ontstaan van "overkill" met de vernieuwde normen voor besturing. Gelukkig zijn de teugels op dit gebied niet te strak aangetrokken. De norm NEN-EN 954-1 wordt voorlopig nog gehandhaafd, mogelijk tot eind 2012.

2009 is ook voor de Arbeidsinspectie een jaar geweest waarin meer duidelijkheid is ontstaan op het gebied van machineveiligheid bij gebruikers in het kader van de ARBO-wetgeving. De inspectieresultaten in de metaalsector op het gebied van arbeidsomstandigheden voor transportmiddelen waren gewoonweg onthutsend. De arbeidsinspectie stelt in de conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 3 van het rapport "Transportmiddelenindustrie inspectieresultaten in de metaal op het gebied" dat de situatie van de Arbeidsomstandigheden veelal zorgwekkend is. In vergelijking tot de resultaten uit 2005 blijkt dat er nog bedrijven zijn die structureel slechter scoren. Concluderend kan worden samengevat, dat de Arbeidsinspectie extra aandacht aan zal besteden: scherper dan voorheen en zonder pardon. *Het rapport kunt u downloaden als pdf via: http://www.arbeidsinspectie.nl/Images/Transportmiddelen%20-webversie1_tcm290-267798.pdf*

Machineveiligheid in 2010

Machineveiligheid zal in 2010 leiden tot meer realisme voor zowel de fabrikant, de gebruiker en de arbeidsinspectie. De "vernieuwde" Machinerichtlijn maakt het wenselijk dat fabrikanten en importeurs van machines veel aandacht besteden aan de gewijzigde eisen. Deze vernieuwde eisen moeten niet worden onderschat.

In het jaarplan 2010 is door de Arbeidsinspectie aangegeven dat het toezicht van de warenwet (fabrikant / importeur) 4 elementen betreft:

1. *Ongevalsonderzoek*: indien tijdens het onderzoek blijkt dat een ongeval in hoofdzaak het gevolg is van deconstructie of materiaalgebruik van een arbeidsmiddel dan zal er een onderzoek plaatsvinden bij de fabrikant.
2. *Verzoek uit het Buitenland*: op verzoek van Europese partners nader onderzoek uitvoeren bij Nederlandse fabrikanten.
3. *Afhandelen van klachten van derden* (veelal concurrerende fabrikanten of importeurs).
4. *Actieve inspecties*: uitvoeren van één of meer actieve inspectieprojecten.

Voor de gebruikers van machines zal door de arbeidsinspectie vooral aandacht worden besteed aan de volgende 3 thema's:

1. *Verminderen en voorkomen van ongevallen* (valgevaar en machines).
Als voorbeeld worden genoemd: Bouw, Landbouw, Metaalsector en Afvalsector.
2. *Beter omgaan met gevaarlijke stoffen*
3. *Aanpakken van agressie en geweld tegen werknemers met publieke taken*.

Al met al is het jaarplan 2010 van de arbeidsinspectie een duidelijk en reëel plan.

Op pagina 15 stelt de Arbeidsinspectie:

"Hard waar het moet ... en ... zacht waar het kan".

De tekst hierbij luidt onder andere: De meeste bedrijven blijken van goede wil, etc. ...

Hierbij dient de Arbeidsinspectie mijn inziens meer aan te koppelen en minder klaar te staan met vrij hoge boetes in situaties waarin de werkgever het maximale heeft gedaan om ongevallen te voorkomen.

Dit rapport kunt u downloaden als pdf via:

http://www.arbeidsinspectie.nl/Images/Jaarplan%202010%20compleet_def.%20versie_tcm290-268224.pdf

Laten we er met zijn allen voor zorgen dat 2010 een jaar van groei en realisme wordt, ook op het gebied van machineveiligheid.